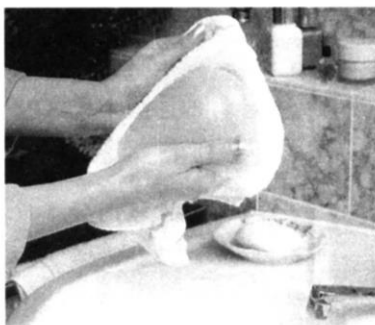

Rehabilitacija je proces maksimalnog mogućeg osposobljavanja, koji, ako je ispravno postavljen, omogućava postizanje maksimuma fizičkih, emocionalnih, edukativnih, socijalnih i radnih potencijala u granicama koje određuje osnovna bolest. Rehabilitacija se dijeli na medicinsku, profesionalnu i socijalnu. Medicinska rehabilitacija obuhvaća sve one aktivnosti koje se poduzimaju u zdravstvenim ustanovama od trenutka ozljede ili početka bolesti do maksimalno mogućeg osposobljavanja. Ne radi se samo o liječenju aktualne bolesti nego i o razvijanju svih preostalih fizičkih i psihičkih osobina. U to se ubrajaju medikamentozno liječenje, konzervativni i operativni zahvati, fizikalna terapija, radna terapija, muzikoterapija, psihopedagoška pomoć i edukacija, primjena pomagala i aparata. Medicinska rehabilitacija predstavlja početak, a profesionalna završetak rehabilitacije, dok je socijalna rehabilitacija zajednička za obje rehabilitacije. Njome se rješava društveno-ekonomski status rehabilitirane osobe. U službi za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju pri Klinici za tumore u Zagrebu provodi se fizikalna terapija, radna terapija, psihopedagoški tretman, povremeno muzikoterapija, a primjena protetskih i ortotskih pomagala organizirana je kroz rad aplikacijskog centra. Aplikacijski centar pri našoj službi počeo je s radom 1. siječnja 1989. god. Programom rada u centru obuhvaćeni su bolesnici kojima je amputirana dojka, bolesnici s traheostomom, kolostomom i urinostomom, te bolesnici koji primaju emoterapiju. Žene kod kojih je amputirana dojka mogu u našoj ustanovi nabaviti privremenu pamučnu protezu, koja se nosi prvo vrijeme nakon amputacije dojke a ako se pacijentica zrači i dva do tri mjeseca onda nakon prestanka zračenja. Tada može dobiti silikonsku protezu na doznaku, na koju ima pravo svakih 18 mjeseci. Žena mora nositi protezu ne samo iz estetskih razloga nego i da se ne razvije horizontalni disbalans ramena. Nadalje su obuhvaćeni bolesnici s ileostomom i kolostomom. Oni dobivaju od ovlaštenog liječnika propisanu doznaku koju zatim potvrđuju na svom socijalnom osiguranju i s

MEDICINSKA SESTRA U APLIKACIJSKOM CENTRU KLINIKE ZA TUMORE

njom podižu odgovarajuće vrećice za sakupljanje ekskreta. Vrećice za ekskret mogu biti jednokomponentne za jednodnevnu uporabu i dvokomponentne za više dana. Sestra u aplikacijskom centru daje savjete i obučava bolesnika o rukovanju i njezi stome. Osim onih s kolostomom tu su i bolesnici s urostomom. Oni također dobivaju

doznaku, potvrde je i podižu vrećice za skupljanje urina. Vrećice mogu biti jednodnevne i višednevne, pa se bolesnik odluči za one koje mu više odgovaraju. Bolesnici uglavnom tromjesečno podižu vrećice, ali po potrebi i ranije, tj. kako je prema propisima određeno. Bolesnici s traheostomom dobivaju talnu kanilu koju mogu dobiti jednom godišnje, a plastičnu svakih 6 mjeseci. Osim ovih bolesnika kod nas dolaze i bolesnici s malignim bolestima različitih lokalizacija, gdje je često nužna terapija citostatcima. Budući da kod primanja nekih citostatika dolazi do prrjeđenja kose ili potpune alopecije, bolesnici si na temelju potvrđene doznake mogu izabrati odgovarajuću periku. Novu periku bolesnik može dobiti svake dvije godine. Po programu rada u našem aplikacijskom centru utvrđuje se medicinska indikacija o potrebi ortotskog i protetskog pomagala onkološkom bolesniku. Prati se i kontrolira rok izdavanja i trajanja pojedinih pomagala. Pišu se doznake, a pojedina pomagala kao što su umjetna dojka, perika, kanila i vrećice, bolesnik mogu odmah dobiti uz potvrđenu doznaku. Nakon propisivanja pomagala provodi se demonstracija i edukacija bolesnika za korištenje tim pomagalima. Radi smanjenja psihičkih tegoba i dodatne pomoći u izboru i edukaciji, primjene pomagala, zatim pomoći obiteljima oboljelih u svrhu poboljšanja života pri aplikacijskom centru radi i savjetovništvo. Program rada aplikacijskog centra provodi tim koji sačinjavaju liječnik specijalist za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, defektolog, viši fizioterapeut i medicinska sestra. Ovaj tim zdravstvenih radnika surađuje s klubovima osoba operiranih od malignih tumora: klub žena kojima je amputirana dojka, klub osoba sa stomom, klub osoba s traheostomom. Jedan dio rada aplikacijskog centra zbog svoje namjene provodi se u prostorijama Hrvatske lige protiv raka.

Ana Šojat, Klinika za tumore, Zagreb

